

SAMEN OP TREKTOCHT

Het GO-proces in de Baptisten Gemeente Appingedam 2002-2005.

Inleiding

De titel van het boekje van Bert Bakker ¹ blijkt toepasselijk voor het gemeenteopbouwproces in de Baptisten Gemeente Appingedam. In alle fasen van het proces gaat het om het samen op weg zijn, samen overleggen, toegroeien naar besluiten en de uitvoering van wat er besloten was.

Voorgeschiedenis

De leiding van de gemeente had een duidelijke visie: de gemeente zelf is eigenaar van het proces van groei en ontwikkeling. Eind 2000 had het eerste gesprek binnen de raad plaats over de mogelijkheden van een gemeenteopbouwproces. In september 2001 besloot de gemeente een GOproces aan te gaan in samenwerking met de unie.

Chronologie

2002

Het algemene doel was: de gemeente in elk opzicht te doen groeien. Daaraan gekoppelde subdoelen waren: uitbreiding van kringenwerk en zielzorg, training van kringleiders. Dit werd voorgelegd aan de gemeente, die dat deels enthousiast, deels met enige terughoudendheid en deels ook met scepsis begroette. Gemeente en ik kenden elkaar nauwelijks; het hele proces was nieuw; anderzijds was er ook behoefte aan een duidelijke route. Er hadden 4 gemeenteavonden plaats. Op de eerste werd informatie gegeven over de 8 groeikenmerken van de NCD². Op de tweede avond had een sterkte/zwakte analyse plaats door alle aanwezigen. Er werd een EA analyse gehouden, waarvan de resultaten op de derde gemeenteavond (samen met de geordende resultaten van de sterkte/zwakte analyse) aangeboden werden. Op de vierde gemeenteavond deden raad en go-werkgroep de gemeente het voorstel eerst te gaan werken met een gaven cursus om in beeld te krijgen wat er in de gemeente aan gaven aanwezig was; niet een voor de hand liggende keuze, omdat gavengerichte taakvervulling er als 1 na hoogste factor uit kwam. Ook de keuze om in te zetten op kringenwerk (hoogste factor) lag niet voor de hand. De bedoeling was om via die beide sterke punten de minimumfactoren (toerustend leiderschap en liefdevolle relaties) te versterken.

2003

Het jaar 2003 werd gekenmerkt door gavenonderzoek. Er deden in totaal ongeveer 70 mensen mee aan een 5-tal cursussen. Hoge waardering kregen: de verduidelijking van de gaven, de (geloofs)gesprekken, het persoonlijke nagesprek met elke deelnemer. Vervolgens werden er een aantal gavenavonden belegd, waarbij deelnemers met dezelfde gave bijeenkwamen om te praten over de mogelijkheden, valkuilen en praktische afspraken.

¹ Samen op trektocht, over de rol die ambtsdragers spelen bij veranderingsprocessen in de gemeente, Ekklesia, Gorinchem ISBN 90-75569-19-X

² Christian A.Schwarz, natuurlijke gemeenteontwikkeling, uitgeverij Gideon, ISBN 90-6067-652-1

Een bijzondere ontwikkeling was de aanstelling van een gemeentetoeruster in de persoon van Roger Dragstra. Zo kon de nodige aandacht gegeven worden aan kinder- en jeugdwerk, zielzorg en toerusting. In september 2003 besloot de gemeente zichzelf op te delen in kringen. Elke kring op zich zou pastorale zorg dragen voor de kringleden, die niet konden meedoen vanwege levensomstandigheden (ouderdom, ziekte of iets anders). Tenslotte werd de minimumfactor 'Liefdevolle relaties' tot centraal thema van het kringgesprek.

2004

In dit jaar startten er 9 kringen; de coördinatie daarvan lag bij de go-werkgroep. Er ontstond een jeugdberaad en er was een gestage toestroom van gasten – zo ontstond een introductie cursus, ontworpen en uitgevoerd door Roger Dragstra. Het accent in de ochtenddienst komt te liggen op navolging en inspirerende samenkomsten.

2005

Er werd een 2^e gemeenteanalyse gehouden, waaruit bleek, dat de gemeente in alle groeikenmerken aanzienlijk vooruit was gegaan, terwijl de onderlinge verschillen ongeveer gelijk waren gebleven. In de evaluerende bespreking in de raad bleek met name het voortdurende geloofsgesprek aan breedte en diepte te hebben gewonnen.

Aandachtsvelden

gaven

De cursussen hebben het gavengericht denken verspreid over de gemeente. Er is minder valse bescheidenheid overgebleven en het is vanzelfsprekend geworden voor instromers dat zij een gavencursus gaan volgen. De go-werkgroep beheert de gegevens in opdracht en samenspraak met de raad.

kringen

Het kringenwerk heeft zich sterk ontwikkeld. Er kon meteen ingezet worden op de (meest effectieve) frequentie van 2 x per maand. Tevens bood het de mogelijkheid de basiszielzorg gestalte te geven. Daarnaast is de kringleiderskring een plaats van voortdurende training, sterk gericht op de praktijk en daarom van groot belang voor de kringleiders. Van meet af aan is nadrukkelijk ook ingezet op getalsmatig groei. De kringen functioneren als effectief vangnet voor de opvang van nieuwe gasten en gemeenteleden.

leiderschap

Toerustend leiderschap was een minimumfactor. Op een aantal terreinen (jeugdwerk, muziekteam, zielzorg) begint de toerusting wel stevige vorm te krijgen. Uiteindelijk is de verwachting dat Roger Dragstra dit kenmerk verder zal kunnen ontwikkelen in samenwerking met de gemeente.

liefdevolle relaties

Twee jaar lang is dit kenmerk onderwerp van gesprek geweest in de kringen³. Dat dit een minimumfactor was had te maken met een eerdere ervaring van een scheuring in de gemeente, met onbekendheid van nieuwe leden, met een zekere scepsis ook ten opzichte van het go-proces, waardoor men geneigd was het geloofsgesprek niet direct te zoeken en zich enigszins afwachtend op te stellen. Er is inmiddels veel verbeterd en de leiding van de gemeente verwacht dat de kringen zelf zullen functioneren als werkplaats van Gods liefde.

³ Aan de hand van Christian A.Schwarz, Het liefde leerproces, uitgeverij Gideon ISBN 90-6067-772-2

diensten

De gemeente bepaalt in belangrijke mate de aard van de dienst. De samenzang, de voorbede, de lofprijzing, een getuigenis – alles gebeurt onder leiding van en door gewone christenen en dus niet door beroepstheologen. De verkondiging (meestal door een theologisch geschoolde) vormt een positief soort contrapunt; de aanwezigheid in de samenkomst beleven beide elementen intens en de balans tussen beide zorgt voor een vruchtbare combinatie. De avonddiensten zijn doelgroepgericht: jeugddiensten, gebedsdiensten, onderwijsavonden, (Johan de Heer) zangdiensten, mannen- en vrouwenbijeenkomsten.

Organisatie

De 'platte' basisstructuur van een Baptisten gemeente (gemeentevergadering als beleidsbeslissend orgaan en de raad als beleidsvoorbereidend en uitvoerend orgaan) is ongewijzigd. In de zielzorg groeit er inmiddels een nieuwe structuur via kringen en zielzorgteam. Ook is er een 'instroom'structuur aan het ontstaan, waardoor gasten niet onopgemerkt blijven en de begeleiding krijgen, die ze graag willen hebben en nodig hebben. Inmiddels wordt er gewerkt met 2 kringleiderskringen, die geleid en toegerust worden door 2 kringcoördinatoren.

Conclusies

1. Inzetten op de sterkste kenmerken in plaats van op de zwakste heeft waarschijnlijk tot resultaat, dat de onderlinge rangorde van de kenmerken niet verandert. Dus: zet voluit in op de minimumfactoren. Daarmee wordt de gemiddelde groeikracht van de gemeente hoger.
2. Een gemeente op trektocht heeft geen uitgeschreven beleidsplan nodig. Het is voldoende wanneer het thema van de gezamenlijke trektocht geworteld is in denken en doen van de gemeenteleden.
3. De leiding moet de gemeente consulteren over de koers; de gemeente blijft eigenaar blijft van het proces. Zo voorkom je dat plannen, die worden uitgedacht door de leiding, vervolgens door de gemeente niet worden uitgevoerd, omdat ze er niet in gekend is.

Latere ontwikkelingen

De gemeente is er na 2005 in geslaagd de toestroom goed op te vangen in een groeiend netwerk van kringen en activiteiten. Dat wordt zichtbaar in ledental (van 122 naar 201 leden in 4 jaar) en kringen werk (meer dan 260 deelnemers op dit moment). De snelheid van de ontwikkelingen is verrassend. Het komt mede voort uit het geloofsenthusiasme dat de gemeente uitstraalt. In het kader van het voortgaande GO proces is dat een hoofdfactor voor de aantrekkingskracht van Appingedam. Ik kijk nu van enige afstand met verwondering en vreugde uit naar verdere ontwikkelingen.

Ds. Anne de Vries

Gemeente opbouw werker van de unie van Baptisten Gemeenten in Nederland.

Dit artikel is een samenvatting uit het GO-rapport van de Unie 'Waar zijn we nou helemaal mee bezig?', te bestellen bij administratie@baptisten.nl